

Cuprins

Vorbind pietrei (de la un tîrg de carte la altul)	5
<i>Vorbind pietrei</i>	13
<i>Speaking to the Stone</i> (traducere în limba engleză de Edward Hirsch și Norman Manea)	27
נורמן מניאה/ אני מדבר אל האבן (traducere în limba ebraică de Yotam Reuveny)	41
<i>Rede an den Stein</i> (traducere în limba germană de Ernest Wichner)	55
<i>Hablándole a la piedra</i> (traducere în limba spaniolă de Victor Ivanovici)	71
<i>Mluvíím s kamenem</i> (traducere în limba cehă de Jiří Našinek)	87
<i>A köböz beszélék</i> (traducere în limba maghiară de Balázs Imre József)	101
<i>Do kamienia</i> (traducere în limba poloneză de Jerzy Kotliński)	115

Att tala till stenen

(traducere în limba suedeză de Dan Shafran) .. 131

Parler à la pierre

(traducere în limba franceză de Letiția Ilea) 147

Parlando alla pietra

(traducere în limba italiană de Marco Cugno) 163

În fața pietrei cu nume de om,
în cimitirul cu pietrele perfect tăiate
și albe,
albul fierului încins,
își face acum Primo Levi rugăciunea
în fața tatălui meu
devenit piatră.

Levi a venit, da.
A venit anul acesta, la Tîrgul de carte.

Puțini au avut curajul să înfrunte
isteria verii acesteia.
Festivitățile s-au chircit, speriate,
în Cetatea Eternă.
Dar el este aici.

Ignorînd sfaturile prietenilor,
milioane de prieteni ai cărților sale,

Primo Levi a venit în cimitirul Ghivat
Shaul
să-și rostească, din nou, întrebările
în fața pietrei.
În fața eroului necunoscut
al urgiei de ieri.
Aici, în Cetatea Cărții Eterne,
în Ierusalimul
asediat de urgia de azi.

Nu doar pietrelor eterne le vorbește.
Primo Levi întreabă, din nou,
pe cei care trăiesc în culcușurile
efemerității
și se întorc, seara, între fețe frater-
nizate
de spectacolul ultimei explozii,

de frenezia care transformă corpul
și mintea
și sufletul
în bombe năprasnice.

Întrebați-vă

dacă om este cel care devine
proiectil.

Întrebați-vă dacă om este
robotul care sfîrtecă bătrîne și
prunci
și mesele pe care așteaptă supa
caldă.

Întrebați-vă dacă om este cel care
înoată din greu în mîlul
incertitudinii

luptînd pentru colțul de pîine și
colțul de pace
al efemerității
și este spulberat, instantaneu,
fără să poată spune da sau nu.

Întrebați-vă dacă femeie este cea
ascunsă sub emblema de catran a
dinamitei,
sub hipnoza belicoasă a asaltului.
Femeia fără păr și fără nume,
doar cu masca neagră a urii
pe fața delicată ca o semilună.

Întrebați-vă
dacă femeie este acea mamă ne-
bună
cu ochii goi, de broască în iarnă,

smulgîndu-și, ca pe un blestem ar-
haic,
părul brusc albit,
femeia care nu-și mai poate aminti
numele copilului purtat în brațe
în urmă cu o clipă,
clipa din urmă,
cînd era deja o minge de sînge,
zvîrlită spre cerul surd și mut.
Cerul senin ca nemărginirea albastră
și mut ca hăul de sare
din Marea Moartă.
Gîndiți-vă la ce se întîmplă
pe străzile și în casele și în paturile
efemerității,
în grădinile rodind rîsul îndrăgos-
tiților,

în veghea nocturnă, cînd auzi xilo-
fonul de fildes al pustiului.
Amintiți-vă pîlnia telefoanelor tur-
mentate
de codul iluziilor

și ascultați vuietul de șrapnel al urii
în fiecare zi și fiecare oră și fiecare
clipă
a secolelor devenite piatră.

Dăltuiți amintirea ororii în calen-
darele voastre
diurne și nocturne,
superbele zile și nopți ale incer-
titudinii,
și repetați-le fiilor voștri
și fiilor dușmanilor voștri.